

POSUDEK oponenta na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta: Iva Satrapová
Téma diplomové práce: Úloha sociálního pedagoga v komunitním centru...
Oponent práce: PhDr. Ivana Nováková

Zvolené téma, které se zaměřuje na pomoc lidem s duševním onemocněním při jejich začleňování do společnosti, je důležité a aktuální.

Práce je vyváženě rozdělena na část teoretickou a praktickou, celkový rozsah překračuje stanovený limit. Úvod nám přehledně nastiňuje členění práce a zaměření jednotlivých kapitol. Není zde zařazeno empirické šetření, autorka si nestanovila problém, který by chtěla řešit. V praktické části předloží manuál počítačového kurzu a manuál rad pro práci s lidmi s duševním onemocněním.

V teoretické části pisatelka objasňuje základní pojmy jako je duševní zdraví a duševní onemocnění, popisuje mechanismy vzniku a vývoje psychických odchylek. Čtenář se dále seznámí s charakterem sociální práce s lidmi s duševním onemocněním a s úlohou dobrovolníků v této oblasti. Oceňuji vyjadřovací schopnosti pisatelky, text je napsaný čtivě a srozumitelně. Volba zařazených kapitol není vždy zcela adekvátní zpracovávanému tématu. Konkrétně se jedná o kapitoly Duševní hygiena, Zátěžové situace, v kapitole Duševní onemocnění jsou popisovány nejrůznější poruchy tak, jak je uvádí literatura, ačkoli sama práce řeší problematiku lidí s psychózami. Za nedostatek považuji, že studentka přebírá formulace z odborné literatury, aniž to uvádí jako citace (např. v kapitole Charakteristika zátěžových situací doslovně čerpá z knihy M. Vágnerové Psychopatologie pro pomáhající profese). V teoretické části je dále objasněna problematika sociální práce s lidmi s duševním onemocněním a blíže charakterizován dobrovolnický projekt Dobroduš a činnost komunitního centra Fokus Praha, kde studentka dva roky působila.

Úvod praktické části informuje čtenáře o lektorské činnosti pisatelky ve výše zmíněném centru. Pro tuto práci vypracovala manuál vzdělávacího kurzu „Počítače pro začátečníky“, který by měl sloužit i ostatním dobrovolníkům. Jeho prezentace spolu s hodnocením kurzu tvoří hlavní náplň praktické části. Kladně hodnotím Manuál rad pro dobrovolníky, ve kterém autorka předává své zkušenosti novým zájemcům o tuto práci. Důležité je jistě upozornění na stanovení hranic, uvědomění si svých omezených možností při pomáhání atd., tedy chyb, které jsou typické pro začínající pracovníky v pomáhajících profesích. Pro posilování pozitivní nálady a boj se stresem doporučuje nejrůznější rady, které, i když to neuvádí, jistě čerpala z odborné literatury. Užitečné je upozornění na problematické momenty během výuky. Následný text, který tvoří tři čtvrtiny praktické části, tvoří samotný počítačový kurz rozdělený do osmnácti lekcí. Jednotlivé kroky práce s počítačem jsou podrobně popsány a mohou sloužit jako dobrá učební pomůcka. Nicméně se domnívám, že takto pojatá praktická část příliš nekoresponduje s tématy úvodní části teoretické, nic se nedozvídáme o tom, jak jsou lidé s duševním onemocněním přístupni vzdělávání a rekvalifikaci, v čem mohou mít jiné potřeby, eventuálně další zvláštnosti. Jako adekvátnější bych viděla zachycení průběhu kurzu za pomoci metody pozorování a jeho následnou analýzu. Ani zařazené hodnocení kurzu lektorkou a klienty nepřináší objektivní závěry. Frekventanti oceňují hlavně osobní přístup studentky a její trpělivost, což jsou pro tuto práci jistě žádoucí charakteristiky, ale nedozvídáme se nic o účinnosti navrhovaných metod a postupů, nic o efektivitě vytvořeného manuálu. Můžeme ale ocenit odborné kompetence autorky, schopnost pracovat s klienty, navazovat velice dobré až osobní vztahy.

V závěru je zdůrazněna myšlenka, že smysluplné trávení volného času může pozitivně ovlivnit léčbu. Je zde také uveden cíl práce, prokázat schopnost ovlivňovat nabídku volnočasových aktivit, ten nebyl ale v průběhu práce sledován.

Formální úprava práce odpovídá požadavkům, jazyková a stylistická stránka je na velice dobré úrovni. Studentka čerpala z aktuální odborné literatury, její množství je přiměřené, počet citací v textu není zcela odpovídající. (viz. připomínka výše)

Jako klad hodnotím to, že autorka vycházela z praktických zkušeností, vytvořila manuál rad pro dobrovolníky a program počítačového kurzu, práce ale obsahuje jenom jeho popis bez souvislosti s klienty, o kterých pojednává. Ani hodnocení kurzu nepřináší objektivní informace o jeho efektivitě.

Otázky k obhajobě: 1. Z jakých zdrojů (odborné literatury) jste vycházela při vytváření manuálu rad pro dobrovolníky?
2. Ověřovala jste si účinnost Vámi navrhovaných metod a postupů, efektivitu počítačového kurzu? K jakým závěrům jste došla?

Datum: 27.4.2010

PhDr. Ivana Nováková
oponent práce